

Oslo 20.10.2020

Notat til helse- og omsorgskomiteen om forslag til statsbudsjett 2021 Fra organisasjonen Voksne for Barn

Voksne for Barn mener:

- Det minimale forslaget til oppfølging av Opptappingsplanen for barn og unges psykiske helse 2019-2024 er en stor skuffelse
  - Vi etterlyser en forpliktende handlingsplan som viser en samlet opptapping for årene 2021-24.
  - Ventetid i spesialisthelsetjenesten må reduseres kraftig
  - Den foreslåtte Kontaktfamilieordning for foreldre som venter barn med spesielle behov må følgeevalueres.
  - Tilskudd til nasjonale bruker- og pårørendeorganisasjoner må økes
-

Innledning

Voksne for Barn er en ideell medlemsorganisasjon som særlig arbeider med utfordringene knyttet til barns psykiske helse og oppvekstvilkår. Et av våre mål er å bidra til å hindre utenforskap og utjevne sosiale ulikheter både i barndommen og i et livsløp.

Vi er sterkt opptatt av hvordan felleskapets midler må fordeles for å sikre at alle barn og unge skal få en god psykisk helse gjennom likeverdige tjenester over hele landet.

I vårt skriftlige innspill til budsjettøringen med Stortingets helse- og omsorgskomite vil vi kommentere følgende kapitler/poster:

Kap 765 Psykisk helse, rus og vold

Opptappingsplanen for barn og unges psykiske helse (2019-2024) tegnet et dystert utfordringsbilde om manglende tilgjengelige og fragmenterte tjenester, om for stor variasjon i henvisninger som blir avslått i spesialisthelsetjenesten, og om variasjon i kommunale tilbud. Kommunene rapporterte om at de mest alvorlige syke barna og ungdommene har det dårligste tilbudet.

Det går frem av omtalen av Opptappingsplanen i budsjettforslaget at regjeringen vil trappe opp innsatsen for å styrke barn og unges psykiske helse gjennom hele planperioden, og

regjeringen vil i de årlige budsjettforslagene vurdere innfasing og prioritering av enkelttiltak i planen. Noen mindre forslag presenteres i budsjettforslaget.

For Voksne for Barn er dette en stor skuffelse. Vi etterlyser en forpliktende handlingsplan som viser en samlet opptrapping for årene 2021-24. Den foreslåtte styrkingen av kommunenes frie inntekter må omdisponeres til øremerkede midler hvor kommuner kan utvikle/videreutvikle gode kommunale tiltak og tjenester.

Vi ber helse- og omsorgskomiteen om å gi en merknad som ivaretar dette.

Post 71 Tilskudd til nasjonale bruker- og pårørendeorganisasjoner

Voksne for Barn vil peke på viktigheten av reell medvirkning fra barn/unge og brukerorganisasjonene ved tjenesteutvikling. Brukerorganisasjonene bidrar til å sikre demokratiske prosesser, kvalitet og representativitet, og legger ned mye tid og arbeid for å formidle brukererfaring og brukerkunnskap bl.a. fra tiltak for ulike målgrupper.

Brukerorganisasjonene er også viktige samarbeidspartnere for å hente fram erfaringer og brukerkunnskap fra grupper barn og unge i sårbare livssituasjoner.

I budsjettforslaget er det foreslått en bevilgning på 111,4 millioner kroner.

Vi ber helse- og omsorgskomiteen om å øke bevilgningen til 200 millioner kroner.

Kap 732 Regionale helseforetak

Det går frem av *vedlegg III 5 Spesialisthelsetjenesten* at innen 2021 skal gjennomsnittlig ventetid for barn og unge i BUP være lavere enn 35 dager. Mer enn en måneds ventetid er en lang periode for et barn med alvorlig psykisk sykdom, i første rekke for barnet selv, men også for foreldre og søsken. Et mål om ventetid på 35 dager er ikke i tråd med hensynets til barnets beste som alltid må være overordnet eventuelle prioriteringsdrøftinger knyttet til ressursfordeling og helsegevinster når det gjelder barns helse.

Voksne for Barn mener at barn med alvorlig psykisk sykdom ikke skal vente i spesialisthelsetjenesten. Vi ber helse- og omsorgskomiteen om å sette konkrete mål for en langt lavere ventetid i planperioden for barn og unges psykiske helse 2021 – 2024, f.eks. at ventetiden årlig reduseres med 10 dager, slik at den er eliminert før 2024.

Kontaktfamilieordning for foreldre som venter barn med spesielle behov

Det foreslås 30 mill. kroner til å opprette en «Kontaktfamilieordning» for gravide som skal føde et barn med diagnose påvist i svangerskapet, og for gravide med foster hvor det er påvist en diagnose og hvor kvinnen er usikker på om hun vil søke om å avbryte svangerskapet. Det vises til erfaringer med en liknende ordning i Danmark for gravide som har fått påvist foster med Down syndrom og som er usikre på om de vil avslutte svangerskapet. Av de 30 mill. kronene, foreslås det at 20 mill. kroner skal gå til de regionale helseforetakene som skal gjennomføre tilbudet i tjenesten i samarbeid med aktuelle pasientorganisasjoner. Videre foreslås det å øke bevilgningen med 10 mill. kroner til en ny tilskuddsordning i Helsedirektoratet hvor pasientorganisasjoner kan søke om tilskudd for å etablere kontaktfamilieordning for den aktuelle diagnosen.

Voksne for Barn har merket seg forslaget, men vi er usikre på verdien av tiltaket. Foreldre som er kjent med at de venter et barn med alvorlig sykdom/skade/tilstand, vil naturlig søke informasjon på nettet. Det må være et privat valg å eventuelt ta kontakt med brukerorganisasjoner eller andre foreldre som har barn med samme diagnose. Mange alvorlige sykdommer/skader/tilstander varierer i alvorlighet, noe som ikke alltid avdekkes ved fosterundersøkelser. Det kan derfor være vanskelig for brukerorganisasjoner/foreldre å gi nøytral informasjon. Den danske ordningen er ikke evaluert. Vi foreslår derfor at helse- og omsorgskomiteen ber om at tiltaket følgesvalueres.

Med vennlig hilsen
Signe Horn
Generalsekretær

Grete Gjertsen
Barnepolitisk rådgiver